

การบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาญองโนนทอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN NAYUNG NONTHONG CLUSTER
UNDER UDON THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

ฉัญลักษณ์ เป็ียงงาม¹ และสุรางคนา มัณยานนท์²

Received: 02/02/2022

Thanyaluk Piangngam¹, Surangkana Manyanon²

Revised: 16/02/2022

Accepted: 07/03/2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาญองโนนทอง 2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาญองโนนทอง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาญองโนนทอง จำนวน 9 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน และครูจำนวน 36 คน รวมเป็น 45 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ เครื่องมือ คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เชิงเนื้อหาและใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาญองโนนทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานวิชาการ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาญองโนนทอง ในการพัฒนาการบริหารงานบุคคล ควรสำรวจข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างครบถ้วน มีการสร้างคู่มือการบริหารงานบุคคลให้สถานศึกษา ควรมีการพัฒนาบุคลากรตามความต้องการของแต่ละบุคคล ตามความถนัด ความสนใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในปฏิบัติงาน การพัฒนาการบริหารงานทั่วไป ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ธุรการสำหรับทุกโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดเตรียมสถานที่ให้พร้อมไว้บริการชุมชน ให้ความร่วมมือกิจกรรมในชุมชน ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ควรมีการร่วมกิจกรรมในชุมชน สร้างเครือข่ายโรงเรียนกับชุมชน และควรมีการประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา และข่าวสารถึงหน่วยงานภายนอก การพัฒนาการบริหารงานงบประมาณ ควรมีการทำงานเรื่องการเงินและพัสดุอย่างเป็นระบบ ตามระเบียบราชการโดยโปร่งใส มีการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณไปยังผู้บังคับบัญชาทราบ สามารถตรวจสอบได้และเป้นปัจจุบัน การพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ควรมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำสำคัญ : การบริหารโรงเรียน, แนวทางการพัฒนา

นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี, Student of educational administration programme Ratchathani University, Udonthani Campus

²อาจารย์สาขาวิชาการบริหารศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี, Lecturer of educational administration programme Ratchathani University, Udonthani Campus

*อีเมลติดต่อ: Nalinee.2523@gmail.com

Abstract

The purposes of this study were 1) To study the administration of the schools in Nayung Nonthong Cluster, and 2) To study and gain guidelines for developing the administration of the schools in Nayung Nonthong Cluster. The population and samples were 9 schools of Nayung Nonthong Cluster. Purposively sampling, 45 informants included 9 administrators and 36 teachers. The research instrument was 5 rating scale questionnaire of 60 items; the index of item objective congruence (IOC) was between 0.67 – 1.00 with 0.96 reliability. Content based analysis was adopted to explain the data while the statistics of percentage, mean and standard deviation were also employed for data analysis.

The research findings were as follows : 1) The administration of the schools in Nayung Nonthong Cluster, as a whole, was at the high level. These aspects of school administration were arranged from the highest to lowest: personnel administration, general administration, budget administration and academic administration. 2) These guidelines for developing the school administration were obtained. To develop academic administration, meetings among administrators, teachers, and school committee should be organized to discuss and prepare for developing school curriculum; the teachers' learning activities should be learner-centered. Of budget administration development, systematic and transparent management of finance and procurement is recommended. The budget disbursement should be reported to the superiors; the financial reports should be examinable and updated. Regarding the development of personnel administration, it was suggested that the data concerning the teachers including other educational personnel should be completely surveyed and collected. The manual of school administration should be constructed and given to the personnel. To develop the personnel's work potential, they should be given the opportunity for self-improvement on the basis of their needs, aptitudes, interests, and capacities. Regarding the development of general administration, it was recommended that supportive staff who will be in charge of administration jobs should be recruited for all schools. The environment which is favorable for learning should be constructed. School buildings and offices should be prepared to get ready to serve the community. Schools should collaborate with the community. Learning resources should be improved. Schools should take part in communal activities to create network. Any educational movement and information should be publicized and sent outside the schools.

Keywords : Administration of the schools, Guidelines for the development

บทนำ

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด การปฏิบัติงานของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งด้านวิชาการ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านสมรรถนะผู้เรียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยปัจจัยในการบริหาร

ที่เป็นตัวสนับสนุนทั้ง 4 ด้าน ตามกฎกระทรวง (ศธ.) 2550 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา คือ 1. ด้านการบริหารงานวิชาการ 2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3. ด้านการบริหารงานบุคคล 4. ด้านการบริหารงานทั่วไป (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2556, หน้า 24)

โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับระบบการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือ 1. การบริหารงานวิชาการ ปัญหาและอุปสรรค คือ การปรับปรุงตามหลักสูตร การเรียนการสอน ประสิทธิภาพของการบริหารและการจัดการศึกษายังไม่ดีพอ ทำให้ผลสำเร็จการศึกษามีคุณภาพยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คะแนนเฉลี่ยของวิชาต่าง ๆ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาต่างประเทศ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษายังอยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ และนอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติและพฤติกรรมการบริหารงานที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนของครู กล่าวคือผู้บริหารให้ความสำคัญงานธุรการ งานอาคารสถานที่ มากกว่างานวิชาการ ส่งผลให้ครูไม่ทุ่มเทเอาใจใส่ในการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร เช่น การจัดกระบวนการเรียนการสอนยังมุ่งเน้นเฉพาะความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา ไม่นิยมกระบวนการใหญ่ เรียนพัฒนาตามความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ นอกจากนี้ การวัดและประเมินผล การเรียนก็เน้นที่ความจำมากกว่า การประเมินสภาพความสำเร็จที่แท้จริงของนักเรียน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องพัฒนาปรับปรุงระบบการเรียนการสอนและการประเมินผลให้มีประสิทธิภาพขึ้น 2. การบริหารงานงบประมาณ ปัญหาและอุปสรรค คือ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่มีทักษะและประสบการณ์ในการตรวจสอบ ตลอดจนไม่เห็นความสำคัญ จึงทำให้ขาดการปฏิบัติอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ และเนื่องจากครูปฏิบัติการสอนเป็นส่วนใหญ่ ต้องมีงานสอนและปฏิบัติงานอื่น ๆ มาก หากเป็นไปได้ควรจัดให้มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี โดยรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชีโดยตรง 3. การบริหารงานบุคคล ปัญหาและอุปสรรค คือ การขาดอัตรากำลังครูและผู้บริหารสถานศึกษา อันเนื่องจากการเกษียณอายุราชการ และยังไม่ได้นำตำแหน่งคืน จึงต้องมอบหมายให้รักษาการณที่เป็นครูที่อาวุโสในโรงเรียนเป็นกำลังในการบริหารแทน นอกจากนี้ยังขาดครูวิชาเอกต่างๆ โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ทำให้ขาดบุคคลที่จะปฏิบัติงานการสอนสถานศึกษา เมื่อมีการบรรจุครูยังมีปัญหาเป็นครูที่ไม่ตรงกับวิชาที่สถานศึกษาต้องการ ครูมีการโยกย้ายกลับภูมิลำเนาเป็นส่วนใหญ่เมื่อครบกำหนด 4. การบริหารงานทั่วไป ปัญหาและอุปสรรค คือ การบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาไม่มีการสำรวจความต้องการของผู้รับบริการ และบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงานด้านธุรการ เพราะครูต้องทำหน้าที่สอนหนังสือด้วยทำงานสารบรรณด้วย การรับ - การส่งหนังสือ ข้อมูลข่าวสารระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาล่าช้า เพราะเจ้าหน้าที่ธุรการไม่มีความชำนาญในการใช้ระบบ E - OFFICE ในดำเนินงานด้านสารบรรณ อัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษามีไม่เพียงพอขาดงบประมาณในการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กบุคลากรในโรงเรียนให้ความสำคัญในเรื่องระบบควบคุมภายในน้อยและจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้แก่บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการควบคุมภายใน (พิชิต พันทะลี, ผู้ให้สัมภาษณ์, 2 มิถุนายน 2564)

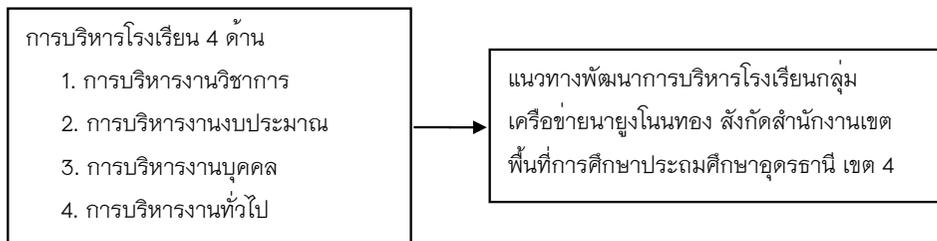
จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง ที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวไปให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

การจัดการศึกษาของโรงเรียนไปพัฒนา ปรับปรุงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป และยังส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง จำนวน 9 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน และครูจำนวน 36 คน รวมเป็น 45 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 9 คน และครูหัวหน้างาน 4 ฝ่ายโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check lists)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่ต้องการทราบการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1961) ใน 4 ด้าน จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ต่อการบริหารงานโรงเรียน 4 ด้าน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาตามข้อ 1 ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมขอบข่ายการบริหารโรงเรียนแล้วกำหนดคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

4. ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าดัชนีสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยใช้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเหมาะสมและความสอดคล้องของข้อคำถาม

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแบบแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) ผู้บริหาร และครู โรงเรียนปริบาลภูมิเขตต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.96

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 45 ชุด ไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหาร และครู โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ได้กลับมา 45 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการ ดังนี้

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ใน 4 ด้าน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ใช้แบบสอบถามปลายเปิดและนำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

- 1.1 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา
- 1.2 หาดัชนีความสอดคล้อง IOC

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ค่าร้อยละ
- 2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 2.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N = 45)

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	15	33.33
หญิง	30	66.67
2. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	28	62.22
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	17	37.78
3. ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการโรงเรียน	9	20.00
ครู	36	80.00
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1 – 5 ปี	-	-
มากกว่า 5 – 7 ปี	12	26.67
มากกว่า 7 – 10 ปี	18	40.00
มากกว่า 10 ปี	15	33.33
รวม	45	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.67) วุฒิการศึกษาาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 62.22) รองลงมาคือ ปริญญาโทหรือสูงกว่า (ร้อยละ 37.78) ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู (ร้อยละ 80.00) รองลงมา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน (ร้อยละ 20.00) ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 7 - 10 ปี (ร้อยละ 40.00) รองลงมา มากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 33.33) น้อยที่สุด คือ มากกว่า 5 - 7 ปี (ร้อยละ 26.67)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

ตารางที่ 2 การบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

(N = 45)

การบริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
การบริหารงานวิชาการ	4.15	0.80	มาก	4
การบริหารงานงบประมาณ	4.22	0.77	มาก	3
การบริหารงานบุคคล	4.34	0.71	มาก	1
การบริหารงานทั่วไป	4.29	0.70	มาก	2
โดยรวม	4.25	0.75	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.75) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.71) การบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.70) การบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.77) และ การบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.80)

ตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ของผู้บริหาร และครู ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารควรประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีโครงการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดทำ ผลิต พัฒนาสื่อนวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมร่วมกับครูเพื่อกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา และการนิเทศการศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูสามารถสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรช่วยเหลือในด้านความรู้ให้ครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรจัดประชุมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน

2. การบริหารงานงบประมาณ ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณให้บุคลากรในโรงเรียนและติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดทำและเสนอของบประมาณที่

หมวด/งาน/ฝ่ายจัดทำหรือเสนอขอ ครรรมมีจัดทำกรอบประมาณการรายจ่ายโดยวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน มีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงิน เพื่อดำเนินการและมีการตรวจสอบ ติดตามการบริหารการเงิน ครรรมมีแนวปฏิบัติในการจัดซื้อ จัดจ้าง มีการตรวจสอบงบประมาณ รายละเอียด เกณฑ์ คุณลักษณะ เป็นไปตามระเบียบ จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ผู้บริหาร ครูปฏิบัติหน้าที่พัสดุ มีการจัดหาคู่มือ เอกสาร และระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนเพียงพอ

3. การบริหารงานบุคคล ครรรมมีการสำรวจ วางแผนและติดตามอัตรากำลังอย่างเป็นระยะและมีการขอกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้าเพื่อเตรียมการทดแทนอัตรากำลังที่จะเกษียณอายุราชการ โดยให้สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน สำรวจข้อมูลความต้องการขาดแคลน สรรหา บรรจุแต่งตั้ง ในตำแหน่งว่างตามความต้องการของสถานศึกษาอย่างรวดเร็ว มีการปฐมนิเทศให้ความรู้ภาระงานตามมาตรฐานตำแหน่ง จรรยาบรรณวิชาชีพความก้าวหน้าในวิชาชีพ และระบบสวัสดิการต่าง ๆ ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดถือจรรยาบรรณทางวิชาชีพ รักษาประโยชน์ของทางราชการ เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ มีความรับผิดชอบต่อองค์กร ต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย

4. การบริหารงานทั่วไป ครรรมจัดหาเจ้าหน้าที่ธุรการเป็นการเฉพาะสำหรับทุกโรงเรียน ครูที่ทำหน้าที่ธุรการควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานสารบรรณ ครรรมจัดหาบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านที่มีความรู้เฉพาะด้านเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในด้านงานธุรการ สร้างความตระหนัก ปลุกจิตสำนึกในการดูแลอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ครรรมดูแลรักษาและซ่อมแซมอาคารต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีและปลอดภัย การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา มุ่งพัฒนาบุคคลครูจักและ เห็นคุณค่าในตนเอง มีการจัดระบบงานที่ชัดเจนและนำผลการจัดกิจกรรมมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในท้องถิ่น ในประเพณีต่างๆของท้องถิ่น พัฒนา มีการเชิญชวนชุมชนเขามาชมกิจกรรมในสถานศึกษา คณะครูเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในงานประเพณีต่าง ๆ ครรรมมีการรายงานผลการจัดกิจกรรมการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นวารสารแจก ผู้ปกครองชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง มีการจัดทำเพจโรงเรียน แผนพับ เผยแพร่ข่าวสาร ความก้าวหน้าของโรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีประเด็นนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้

1.1 การบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ตรวจสอบคุณสมบัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดให้เหมาะสมกับตำแหน่ง การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานศึกษากำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนเป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนององภารกิจของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ อุมารินทร์ น้อมบุญญา (2559) ได้ศึกษา การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 การบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การจัดกิจกรรมปฐมวัยและปัจฉิมวัยให้แก่นักเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเพื่อติดต่อประสานงานกับชุมชนของโรงเรียน มีการจัดทำสื่อสำหรับใช้ในการประชาสัมพันธ์เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ วิเคราะห์ระบบต่างๆ นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียน นำนโยบายการจัดการศึกษา เป้าหมาย กลยุทธ์ของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการเพื่อบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวภาค พงษา (2554) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 การบริหารงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี การจัดทำคำขอของงบประมาณของสถานศึกษาและกรอบประมาณการรายจ่ายเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการเก็บรักษาเงิน เบิกจ่ายให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนปฏิบัติตามวิธีการจัดการบริหารงานงบประมาณตามขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งสอดคล้องกับ สรารักษ์ ศิริพงษ์ (2559) ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 การบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนได้มีการดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับด้านงานจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร วัตถุประสงค์และประเมินผลตาม สภาพจริง และควบคุมติดตามการประเมินผลและการนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการเรียน การสอน และในส่วนของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โรงเรียนได้มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนโดยโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วงศกร วงศ์วิวัฒน์โกสิน (2558) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 1 พบว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยเรียงลำดับความสำคัญของค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ดังนี้

2.1. แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบริหารงานวิชาการ

ผู้บริหารควรประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ นภาพร พลอยบ้านแพ้ว (2555) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า แนวทางการพัฒนาควรมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและควรจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรไว้บริการให้เพียงพอ ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐวุฒิ ชัยนอก (2557) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีโครงการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดทำ ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปภาวดี โพธิ์งาม (2559) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารควรจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกับครูเพื่อกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ควรมีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ ปภาวดี โพธิ์งาม (2559) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่า แนวทางการวัดผลประเมินผลควรให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุม วางแผนกับคณะครูเพื่อสร้างความเข้าใจ โดยปรึกษาร่วมกันในการทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อนำมาปรับปรุง ควรส่งเสริมให้ครูสามารถสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรช่วยเหลือในด้านความรู้ให้ครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ จักรกฤษณ์ นนทโคตร (2554) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า แนวทางการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ควรมีการจัดประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อกำหนดเป้าหมายในการนิเทศภายในของสถานศึกษา

2.2 แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 ด้านการบริหารงานงบประมาณ

ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำและเสนอของบประมาณให้บุคลากรในโรงเรียน และติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดทำและเสนอของบประมาณที่หมวด/งานฝ่ายจัดทำหรือเสนอขอ ควรมีจัดทำกรอบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับ สรารักษ์ ศิริพงษ์ (2559) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของสถานศึกษา โดยทุกฝ่าย ควรตรวจสอบ ติดตามประเมินผลและรายงานการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน แนวทางพัฒนา มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและตรวจสอบโดยจัดตั้งกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และศึกษาดูงานโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศในการประเมินและรายงานผลการใช้จ่ายเงิน โรงเรียนและหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ สรารักษ์ ศิริพงษ์ (2559) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ควรมีการจัดทำแผน ตรวจสอบ ติดตามการใช้เงิน และผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ การบริหารงานการเงินและพัสดุ แนวทางพัฒนา แต่งตั้งบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงินและพัสดุ มีการจัดหาคู่มือ เอกสาร และระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ สรารักษ์ ศิริพงษ์ (2559) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ควรมีการเก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี ควรจัดการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ ให้แก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาควรจัดวางระบบการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ นอกงบประมาณ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่สามารถปฏิบัติได้จริงให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน

2.3 แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบริหารงานทั่วไปที่ท่าหน้าที่ครูธุรการควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบงานสารบรรณ ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านที่มีความรู้เฉพาะด้านเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในด้านงานธุรการ ควรจัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับโรงเรียนอื่นและวางแผนออกแบบระบบธุรการ ซึ่งสอดคล้องกับ ประมุข สุวรรณมาใจ (2562) ได้ศึกษา สภาพ และปัญหาการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า ควรดำเนินการงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้องรวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า นอกจากนี้แล้วโรงเรียนควรจัดระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน ควรพัฒนา สร้างความตระหนัก ปลุกจิตสำนึกในการดูแลอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรดูแลรักษาและซ่อมแซมอาคารต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีและ ซึ่งสอดคล้องกับ วิภาวดี ทวีโชค (2561) ได้ศึกษา สภาพปัญหาการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ควรมีการจัดทำแผนงานโครงการเพื่อตั้งงบประมาณรองรับในการบำรุงรักษา กำหนดระเบียบการใช้ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดเตรียมสถานที่ ให้พร้อมไว้บริการ และปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอมีการเชิญชวนชุมชนเขามารวมกิจกรรมในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วิภาวดี ทวีโชค (2561) ได้ศึกษา สภาพปัญหาการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ควรสร้างเครือข่ายโรงเรียน กับชุมชน เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมรับทราบข้อมูลของทางโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา

2.4 แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบริหารงานบุคคลควรมีการสำรวจ วางแผนและติดตามอัตรากำลังอย่างเป็นระยะและมีการขอกรอบอัตรากำลังไว้ล่วงหน้าเพื่อเตรียมการทดแทนอัตรากำลังที่จะเกษียณอายุราชการ โดยให้สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อุมารินทร์ น้อมบุญญา (2559) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 พบว่า ผู้บริหารควรมีการติดตามแผนในการบริหารงานบุคคลอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรมีการสำรวจข้อมูลประชากรเพื่อวาง

แผนการบริหารงานบุคคล มีการปฐมนิเทศให้ความรู้ภาระงานตามมาตรฐานตำแหน่ง จรรยาบรรณวิชาชีพ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ และระบบสวัสดิการต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัยกิจ (2561) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า ควรมีการกระตุ้นหรือจูงใจให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ควรจัดอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการปฏิบัติทางวินัยและการรักษาวินัยให้บุคลากร ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยยึดถือจรรยาบรรณทางวิชาชีพ รักษาประโยชน์ของทางราชการ ซึ่งสอดคล้องกับ ภัทรวดี ตริโษษฐ์ (2559) ได้ศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 พบว่า ผู้บริหารควรจัดให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ควรมีการดำเนินการแก้ปัญหาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่กระทำผิดวินัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสร้างความตระหนักแก่ครูเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดหา ผลิต พัฒนาสื่อวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารร่วมกับครูกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2. การบริหารงานงบประมาณ ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ แก่บุคลากรในโรงเรียน และให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริหารงบประมาณ มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการจัดทำและเสนอของประมาณของแต่ละกลุ่มงาน และศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นเลิศในการการบริหารงบประมาณ

3. การบริหารงานทั่วไป ควรจัดหาเจ้าหน้าที่ธุรการเป็นการเฉพาะสำหรับทุกโรงเรียน ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านที่มีความรู้เฉพาะด้านเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในด้านงานธุรการ ควรมีการให้บริการชุมชนได้ใช้อาคาร แหล่งเรียนรู้สิ่งปลูกสร้างและบริเวณโรงเรียน ควรมีการประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาและข่าวสาร ถึงหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครอง จัดทำวารสารประชาสัมพันธ์จดหมายข่าวโรงเรียน เสียตามสาย และประชาสัมพันธ์ผ่านอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ ผ่านสื่อออนไลน์

4. การบริหารงานบุคคล ควรมีการจัดทำคู่มือหรือแผนงานการบริหารงานบุคคล กำหนดหน้าที่ การปฏิบัติงานของบุคคลแต่ละคนอย่างชัดเจน สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคคล สนับสนุนให้บุคคลในสถานศึกษาศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลควรมีการประกาศขั้นตอน เกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและโปร่งใส

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนาบุญโนนทองที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนักเรียนในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ นนทโคตร. (2554). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง ตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา) นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ณัฐภูมิ ชัยนอก. (2557). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นภาพร พลอยบ้านแพ้ว. (2555). *ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนศรีวิชัย วิทยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปภาวดี โพธิ์งาม. (2559). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา) นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ประมุข สุวรรณมาโจ. (2562). *สภาพ และปัญหาการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา) สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิชิต พันทะลี. (28 พฤษภาคม 2564). *สัมภาษณ์*. ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพลนาคลัง. โรงเรียนชุมพลนาคลัง.
- ภัทรวดี ดรีโอบุส. (2559). *สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา) สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รุ่งชัชดาพร เวระชาติ. (2556). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: นำคิดป๋โฆษณา.
- วงศ์วิวัฒน์โกติน. (2558). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอกะฉิมมาโพธิ์ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิภาวดี ทวีโชค. (2561). *สภาพปัญหาการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- สรารักษ์ ศิริพงษ์. (2559). *การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุภาภรณ์ หาญณรงค์ชัชกิจ. (2561). *การศึกษายุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เสาวภาค พงษา. (2554). *สภาพการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา* อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อุมารินทร์ น้อมบุญญา. (2559). *การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา) กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.*

Likert, R. (1961). *New pattern of management*. New York: McGraw-Hill.